

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Risk factors affecting endometriosis in women of reproductive age, ALSWH study (Rizikové faktory související s endometriózou žen v reprodukčním věku, ALSWH Studie)

Autor práce: Bc. Karolina Olsarova

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cílem předkládané diplomové práce je (1) systematické shrnutí literatury o rizikových faktorech endometriózy žen v reprodukčním věku a (2) analýza vztahu možných rizikových faktorů s endometriózou u žen účastnicích se australské ALSWH studie. Pro svou práci si autorka stanovila pracovní hypotézy, které jsou reálné a podloženy literaturou. Snad by se dalo polemizovat s formulací poslední hypotézy, která není zcela v souladu s názvem práce. V názvu autorka nespecifikuje dvě hlavní expozice, kterých se týkají první dvě hypotézy. Ve třetí hypotéze nazývá další expozice confoundery. Vzhledem k autorčině přístupu k systematickému review v první části práce bych navrhol poslední hypotézu preformulovat.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce s literaturou je nadprůměrná. Autorka připravila systematické review vysoké úrovně. Odkazy na zdroje dat a literaturu odpovídají zvolenému tématu a jsou v souladu se zásadami citací v odborných textech. Seznam citované literatury zahrnuje téměř 100 položek a je svým rozsahem odpovídající.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

V části systematického souhrnu literatury použila autorka odpovídající metodologii včetně protokolu PRISMA. K této části nemám žádné další komentáře.

V analytické části autorka také použila odpovídající metodologii ať již v části popisné či regresní. Pouze bych navrhol použití dalších testů, jako například testu trendu u ordinalních proměnných (například kouření). V diskuzní části bych však očekával diskuzi možných alternativních metod práce s daty, ať už práce s chybějícími údaji (missing values) či jiných technik modelování dat jako například Structural equation models (SEM).

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Výsledky jsou přehledně prezentované v tabulkách, podrobně popsány a dostatečně interpretované. V souvislosti s připomínkou v předchozí sekci předpokládám, že efekt kouření by mohl být statisticky signifikantní v případě testu trendu. Struktura analytické části je logická, jednotlivé části na sebe plynule navazují a společně tvoří

ucelenou práci.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Odpovědi na výzkumné otázky jsou popsány podrobně. Očekával bych však podrobnější diskuzi, detailnější porovnání autorčiných výsledků s dostupnou literaturou. Stejně tak bych očekával mnohem podrobnější diskuzi metodologických aspektů studie. Zejména se mi zdá, že diskuze chybejících hodnot v databázi je velmi omezená a neobsahuje možné důsledky vyberového zkreslení na výsledky studie. Redukce původního souboru z vlny 1 o zhruba 5000 osob, které se neúčastnily druhé vlny studie by jistě měla být v diskuzi zmíněna spolu s hypotézou, jak tato redukce může ovlivnit předložené výsledky. Autorka by měla diskutovat jak další metodologické aspekty, jako např. reziduální confounding (existují další proměnné, které třeba nebyly k dispozici, ale za optimálních podmínek by měly být v analýze použity?) nebo potenciální misklasifikace endometriozy či některých rizikových faktorů, mohou ovlivnit předkládané výsledky

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Diplomová práce má dostatečný rozsah a odpovídající členění. Rozsah práce je primerený a odpovídá požadavkům diplomové práce. Velmi oceňuji, že práce je předložena v anglickém jazyce. Angličtina je odpovídající. Snad jen bych upozornil na překlep v abstraktu, kde by autorka měla změnit „exposers“ na „exposures“.

Autorka upozorňuje, že kapitola 3 byla připravena za jejího pobytu v Australii pod supervizi Prof. Mishra. Autorka by mohla podrobněji vysvětlit jak rozsahla byla role Prof. Mishra při přípravě této kapitoly.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Předložena diplomová práce vycerpávajícím způsobem shrnuje existující literaturu na dané téma. Tato teoretická část je logicky provázána s analytickou částí. Autorka stanovila hypotézy v souladu s odbornou literaturou a poté tyto hypotézy analyzovala pomocí vhodně zvolených metod. Předložená práce tímto splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Autorka prokázala, že je schopna uplatnit své znalosti při řešení zadané úlohy a kvalitně zpracovat odbornou studii.

Předloženou práci **doporučuji** / **nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

1. V jedné sekci autorka naznačuje, že data o závislé proměnné se vyskytují i v následných,

nepoužitých, vlnách studie. Pokud tomu tak je, mohla by tato data být použita bez toho, že by byla redukována velikost analytického vzorku?

2. Existují v databázi další socioekonomické proměnné, zejména takové, které se vztahují k rodičům či ranému dětství? Pokud ano, bylo by vhodné takovéto proměnné začlenit do analýzy jako další nezávislé proměnné?
3. Autorka zmiňuje, že 36.7% chybějících údajů o porodní váze je problémem pro interpretaci výsledku. Může autorka popsat, jak by se mohly výsledky změnit, pokud by takovéto chybějící údaje v databázi neexistovaly?

Datum: 20.5. 2019

Autor posudku: Profesor Hynek Píkhart, PhD

Podpis: